

Марія
НЕСТЕРОВА

АНТИГЕРОЙ американської мрії

"Справжній" Ларрі Флінт.

Зі свого інвалідного крісла Ларрі Флінт пихато дивиться на палаючого від оскаженіння прокурора. Він щойно закінчив відповідати на питання обвинувачення, обливши високий суд потоками непристойностей та в'їдливих натяків. Засідателі здригнулися вже тоді, коли до олтаря законності підсудний з'явився у футболці з написом "Мав я цей суд" і в підгузниках з американського прапора. Та після того, як він плюнув безпосередньо в суддю і запустив йому в голову апельсином, нерви у почесного зібрання остаточно не витримали. "Пане Флінт, - прогрімів суддя з високої трибуни, - я виношу вам вирок: шість місяців примусового лікування в психіатричній клініці".

Це одна з кульмінаційних сцен в останньому фільмі Мілоша Формана "Народ проти Ларрі Флінта", що наробив багато галасу. Нова картина режисера, який уже гарантував собі кінематографічне безсмертя такими шедеврами, як "Політ на гніздом зозулі" та "Амадеус", оповідає про доблесний життєвий шлях видавця порнографічного журналу "Хастлер", що виступив у ролі звинуваченого на одному із найскандальніших за всю історію Америки судових процесів. По суті, це черговий голлівудський промоушен на тему американської мрії: хто був нічим, той стане всім. Хоча важко було знайти більш незручного кіногероя, аніж Ларрі Флінт.

Фільм знайомить глядача з тим, як майбутній порнобарон, зіграний настільки талановитим, наскільки й привабливим Вуді Харленсоном, починає свою кар'єру з відкриття кількох найнижчого пошибу стріптиз-клубів, які окрім скромних прибутків забезпечують його безперерйним потоком одноразових подружок. Трохи згодом, як і будь-якого героя, нехай навіть з префіксом "анти", його відвідує справжнє кохання у вигляді танцівниці з претензійним, але достовірним ім'ям Алтея Леже. Вона у всьому стає його вірним другом - починаючи від групового сексу і закінчуючи вживанням наркотиків, - і їхні стосунки емоційною червоною ниткою тягнуться через весь фільм. Незважаючи на надмір блискучих шлюх, які пройшли світовими екранами у виконанні суперзірок - від Шарон

Стоун до Демі Мур, всі вони тьмяніють у порівнянні з вічно під кайфом Алтеєю, зіграною рок-співачкою, що постійно дбає про свій скандальний імідж, Кортні Лав. І те, що актрису не було номіновано на "Оскара", теж нічим іншим, як скандалом, не назвеш.

Газетка, яку Флінт спершу видавав для приваблення до стріптиз-клубів клієнтів, розрослась до багатобарвного порнографічного журналу під назвою "Хастлер", що зробив свого господаря мультимільонером. Проте успіх видання вивів його під світло прожекторів поборників моралі й моральності. Темна історія із замахом посадила Флінта до інвалідного крісла, проте не збавила лютого азарту, з яким той вів безкінечні тяжби з американським правосуддям, відбиваючись від звинувачень у непристойності та образах суспільних нравів. І кожного разу його виручала 1-а поправка до американської Конституції, що гарантувала свободу друку і слова. Цей випробуваний прийом допоміг йому виграти і найзнаменитіший у своєму житті процес у Верховному суді, історична перемога в якому є апофеозом фільму Мілоша Формана.

Проте висунення Флінта на роль безстрашного борця-одинака за одну із найголовніших американських свобод викликало праведний гнів кінокритиків та громадських діячів, найбільш непримиренними "антифлінтовцями" серед яких виявились знаменита американська

феміністка Глорія Стейнем і творець конкуруючого порнографічного видання "Пентхауз" Боб Гуччіоне.

"Фільм "Ларрі Флінт" ще цинічніший справжнього Ларрі Флінта, - написала Глорія Стейнем в "Нью-Йорк Таймс". - Якщо б "Хастлер" опублікував на своїх сторінках замість жінки фотографії тварин у тих самих видах, він був би заборонений, і зняти такий фільм нікому б не спало на думку". Зі свого боку, "Пентхауз", який став раптом святішим за Папу римського, у статті "Справжній Ларрі Флінт" повідомив, що дві доньки Флінта звинувачують інваліда-тата у розтлінні та інцесті. Зі своєї штаб-квартири в Беверлі-Хілз "справжній" Флінт дав по телефону відсіч наклепникам, назвавши публікацію Гуччіоне "гідкою нісенітницею". "Я вже двадцять років сиджу в інвалідному кріслі, - сказав він. - А окрім того, було б не зайвим поцікавитись, чому мої доньки не звинувачували мене раніше, а спохватились, коли вийшов фільм".

Тим не менше, самі доньки ні з яким спростуванням не виступили, а одна з них, Тоня Флінт-Вега, цілком визначено висловились у "Нью рипаблік": "Судячи з фільму, можна зрозуміти, що "Хастлер" невинніший за куховарську книгу. Мій батько постає в ньому таким собі американським героєм, як Джессі Джеймс чи Бонні і Клайд в одній особі. Насправді ж він - найбезпринципніший маніпулятор і йому ніколи не загрожувало репутабельне місце в історії".

“Писати історію Ларрі Флінта - це все одно що танцювати на гарячому вугіллі: якщо подати події його життя без будь-яких купюр, публіка негайно повернеться до тебе спиною”, - покаржились на важку долю сценаристів у передмові до опублікованої версії сценарію “Народ проти Ларрі Флінта” Скотт Александер і Ларрі Каражевський. Надто перекроювати події в бік їх прикрашання теж було небезпечно, бо “справжній” Флінт, дізнавшись, що про нього зніматиметься кіно, почав вимагати собі на візу сценарій з метою внесення в нього необхідних поправок. “Коли настав час показувати сценарій, - розповідає Скотт Александер, - ми, чесно кажучи, трохи побоювались, не знаючи, що можна чекати від інваліда з поганим характером. Нас довго маринували у приймальні, куди врешті-решт, немов король, в позолоченій інвалідній колясці в'їхав Флінт, оточений лютими на вигляд громилами. За виразом облич охоронців було ясно, що в будь-яку секунду вони з радістю продемонструють свої професійні навички, дай тільки привід. В якусь мить нам здалося, що нас звідси живими не випустять. Але Флінт був настроєний доброзичливо і до сценарію особливо не чіплявся. Ми швидко домовились, пообіцявши усунути неточність на сторінці дев'ять: йому, бачте, в цій сцені треба було подати на десерт бісквіт, а не фруктовий салат”.

Обмежившись фруктовим салатом, цензор Флінт не став втручатися в концепцію фільму, яка вичистила з його екранної біографії деякі не найбездоганніші факти: і справді - навіщо ворухити вулик?

Тому гладачеві нової картини Формана не судилося дізнатися про маніакальну депресію, яка мучила героя все свідоме життя. Про те, що, окрім шлюбу з Алтеєю, Флінт був одружений ще чотири рази і в досить юному віці був арештований за те, що розрядив обойму в одну із своїх мачух. Але головним чи то упушенням, чи то досягненням фільму про діяння “головного порнографа доби”, як сам себе іменує прототип, є майже повна відсутність у ньому оголеної натури. Навіть у ризикованій сцені, де Флінт розсуває перед фотографом ноги дівчини, - небезпечна зона виявляється майстерно схованою прутами ліжка.

А таємниця запаморочливого успіху Флінта в тому й полягає, що він завжди і з задоволенням переступав усі межі. У першому ж номері журналу, що вийшов 1974 року, замість редакційного звернення Флінт дав читачеві помилуватися крупним планом розсунутих ніг своєї подруги із написом: “Бери Алтею, я від неї шаленію”.

Аналогічні “крупні плани” з надлишком прикрашають і номер журналу “Хастлер” за березень 1997 року.

Ніяких тобі вазеліново-оксамитових “профільв”. Головне гасло видавця Флінта таке: “Якщо вас ображає вигляд людського тіла, вам зі мною не по дорозі”.

“Я винен тільки в поганому смаку”, - визнає екранний Ларрі Флінт. Про те, наскільки поганий смак справжнього Ларрі Флінта, глядач може тільки здогадуватись. Режисер Форман бридливо оминає пісяючих товстунів і немитих дівуль на унітазах, знімки яких Флінт вміщує як “гумор і сатиру”.

“Я нікого не дискриміную, - запевняє видавець. - Ми вміщуємо в себе карикатури як на чорних, так і на білих. Сміємось не тільки над багатими, а й над бідними. Такі жарти служать вихлопом людям, яким випало на долю дуже важке життя. Я сам вийшов з такого середовища і добре знаю, що часто єдина розкіш, яку може дозволити собі людина, що живе у злиднях, - це гумор. І краще - за чужий рахунок”.

Подібного стибу жарт, що мав мішенню Джеррі Фолуелла, одного з найвідоміших телевізійних проповідників Америки і лідера ультраконсервативної групи “Моральна більшість”, довів 1983 року Ларрі Флінта до суду. Того самого, що зробив його борцем за свободу слова у фільмі Мілоша Формана. Лютя проповідника можна було зіставити тільки з поганим смаком, в якому кокетливо визнав себе винним порнобарон. На сторінках свого журналу він помістив фіктивне інтерв'ю Фолуелла, в якому телепроповідник сказав про те, як колись в туалеті був позбавлений невинності власною матір'ю. Мабуть, здогадавшись, що перестарався, Флінт зробив редакційну приписку: “Не сприймати дуже серйозно”. Проте проповідник приписку не врахував і оцінив розміри нанесеного йому морального збитку в 45 мільйонів доларів. Це стало початком процесу, що тягнувся п'ять років і завершився перемогою Флінта у Верховному суді.

Справжня назва, під якою суд слухав справу, була: “Журнал “Хастлер” і Ларрі К.Флінт проти Джеррі Фолуелла” і зовсім не викликала тих правоборчих асоціацій, які напрошуються у глядача фільму “Американський народ проти Ларрі Флінта-”. На справжньому процесі й мови не було ні про яке кримінальне переслідування із загрозою тюремного ув'язнення. Був лише цивільний позов про нанесення морального збитку. В суді проповідник відмовився обговорювати тему інцесту, після чого Флінт уміло переключив увагу громадськості на свою улюблену 1-у поправку. До його честі сам він ніякого борця за свободу слова із себе не корчив, про що свідчать і його слова, які чомусь всупереч своїй концепції сценаристи включили до фільму: “Якщо перша поправка захищає навіть такого гівнюка, як я, всіх вас вона тим

Кортні Лав у ролі Алтеї Леже. “Народ проти Ларрі Флінта”. Режисер М.Форман.

більше захистить. Тому що із всіх гівнюків я найбільш огидний”.

Великий Форман, за походженням чех, знайомий не з чуток як з нацистським, так і з “дружно”-комуністичним терором, знає, що говорить: “Перше, що потрапляє під заборону тоталітарної держави, це порнографія. І коли це стається, публіка аплодує. Після чого все стає значно гіршим”.

Все це так. Але чомусь американська публіка, така чутлива до захисту своїх громадянських свобод, не аплодувала Форману. “Ларрі Флінт”, що вважався головним фаворитом нинішнього “Оскара”, не пройшов в жодній номінації - незважаючи на те, що актори, які в ньому зіграли, справді були кращими. В російській пресі промайнула думка, що, мовляв, європейці, які визнали в Берліні “Народ проти Ларрі Флінта” кращим фільмом, куди спритніше, ніж американці, які помішались на пуритантизмі, вловлюють контекст, в якому проростають перші парості терору і несвободи.

На наш погляд, справа не в тому. Просто Форман вибрав не того героя. Адже у кожній свободі бувають свої перевитрати і свій зворотний бік. І залишаючи майже порожніми кінотеатри, де демонструвався фільм, американський народ просто не захотів, щоб його свобода слова перетворювалась на порнографію.

(“Ехо планети”, 2 травня 1997).

Від редакції. Очевидно, таке явище, як Ларрі Флінт, є не зовсім приємним для населення країни, яка його породила. Можливо, ще й тому американський глядач не бажає дивитися цей фільм?